

## Ohjeita koulukuljetuksessa oleville oppilaille ja huoltajille

### 1.1. Koulumatkat joukkoliikenteellä

#### Ohjeet oppilaalle

- Selvitä ennen koulun alkua, miltä pysäkillä bussi lähtee, millä pysäkillä koulun lähellä jäädään pois ja miltä pysäkillä paluumatka alkaa.
- Tarkista käytettävä linja ja lähtöaika saamastasi koulukuljetusohjeesta, aikataulujulkaisusta tai reittioppaasta.
- Huomioi, että koulu- ja lomapäivinä voidaan liikennöidä eri aikatauluilla.
- Mene pysäkillä riittävän ajoissa. Aikataulun mukainen aika on arvioitu ohitusaika, ja liikenneolosuhteet voivat vaikuttaa toteutuvaan aikaan.
- Odota linja-autoa turvallisesti pysäkkialueella ja riittävän etäällä ajoradasta.
- Anna linja-autolle selkeä pysähtymismerkki.
- Nouse autoon rauhallisesti ja näytä tai leimaa koulumatkoihin tarkoitettu matkakortti tai muu matkustusoikeus.
- Kulje sillä linjalla ja yhteydellä, joka oppilaalle on koulumatkaa varten osoitettu.
- Istu matkan aikana omalla paikallasi. Käytä turvavyötä aina, kun istumapaikalla on turvavyö.
- Noudata kuljettajan antamia turvallisuutta ja järjestystä koskevia ohjeita.
- Älä häiritse kuljettajaa, muita matkustajia tai liikenteen turvallisuutta.
- Pidä koulutarvikkeet, reput ja muut tavarat siten, etteivät ne tuki käytävää tai aiheuta vaaraa.
- Paina pysäytyspainiketta riittävän ajoissa ennen omaa poistumispaikkaa.
- Poistu autosta rauhallisesti. Odota bussin lähtemistä ennen tien ylittämistä äläkä ylitä tietä linja-auton edestä tai takaa.
- Ilmoita koululle tai huoltajalle, jos koulumatkalla tapahtuu jotakin poikkeavaa tai kuljetus ei toteudu suunnitellusti.

#### Ohjeet huoltajalle

- Huoltajan tulee yhdessä oppilaan kanssa tutustua käytettävään reittiin, pysäkkeihin, aikatauluihin, mahdollisiin vaihtoihin ja turvalliseen kulkemiseen pysäkillä.
- Huoltaja vastaa lähtökohtaisesti oppilaan matkasta kotoa pysäkillä ja pysäkillä kotiin.
- Rauman koulukuljetusperiaatteiden mukaan 7.–9.-luokan oppilaan omavastuuosuus kotoa pysäkillä voi olla enintään viisi kilometriä.
- Pysäkillä kulkeminen voidaan järjestää kävellen tai esimerkiksi polkupyörällä. Polkupyörän tai muun kulkuvälineen säilyttäminen pysäkillä tapahtuu omalla vastuulla.
- Huoltajan tulee huolehtia siitä, että oppilas osaa toimia turvallisesti pysäkillä, linja-autossa ja tietä ylittäessään.
- Koulukuljetus koskee kodin ja kaupungin osoittaman koulun välistä koulumatkaa. Kuljetusta ei lähtökohtaisesti järjestetä harrastuksiin, kavereille tai muihin oppilaan tai perheen valitsemiin kohteisiin.
- Tilapäiset muutokset, kuten koulupäivän päättyminen tavallista aikaisemmin, eivät automaattisesti oikeuta erilliseen kuljetukseen.
- Joukkoliikenteen avoimet vuorot ovat kaikkien matkustajien käytettävissä. Suljettuihin koulukuljetuksiin voivat nousta vain ne oppilaat, joille kyseinen kuljetus on osoitettu.
- Huoltajan tulee seurata kaupungin, koulun ja liikennöitsijän tiedotteita mahdollisista aikataulu-, reitti- ja pysäkkimuutoksista.
- Mikäli aikataulujulkaisun, reittioppaan ja muun tiedotteen välillä on ristiriita, asia tulee varmistaa koululta tai koulukuljetuksista vastaavalta taholta.

- Jos kuljetus ei saavu, oppilas myöhästyy koulusta kuljetuksen vuoksi tai vaihtoyhteys jää toteutumatta, huoltajan tulee ilmoittaa asiasta koululle ja tarvittaessa kaupungin koulukuljetuksiin tai joukkoliikenteeseen.
- Palautteessa tulee ilmoittaa mahdollisimman tarkasti päivämäärä, kellonaika, linja, pysäkki, ajosuunta ja kuvaus tapahtuneesta.

## 1.2. Taksimaiset ja suljetut koulukuljetukset

Taksimaisella koulukuljetuksella tarkoitetaan esimerkiksi taksilla, tilataksilla, pienellä linja-autolla tai muulla vain kuljetukseen osoitetuille oppilaille järjestettyä koulukuljetusta.

### Ohjeet oppilaalle

- Käytä vain sinulle ilmoitettua noutopaikkaa ja kuljetusta.
- Ole noutopaikalla valmiina ennen ilmoitettua noutoaikaa. Kuljettajan tulee voida jatkaa reittiä ilman tarpeetonta odottamista.
- Odota ajoneuvoa turvallisessa paikassa, älä ajoradalla tai paikassa, jossa kuljettaja ei voi havaita sinua.
- Nouse ajoneuvon rauhallisesti ja käytä kuljettajan osoittamaa paikkaa.
- Kiinnitä turvavyö heti ajoneuvon noustuasi ja pidä se kiinnitettynä koko matkan ajan.
- Pysy omalla paikallasi ajon aikana. Ajoneuvossa ei saa liikkua tarpeettomasti.
- Noudata kuljettajan turvallisuutta, istumajärjestystä ja käyttäytymistä koskevia ohjeita.
- Anna kuljettajalle työrauha. Meluaminen, kiusaaminen, tavaroiden heittäminen tai muu liikenneturvallisuutta vaarantava toiminta ei ole sallittua.
- Kohtele muita oppilaita, kuljettajaa ja ajoneuvoa asiallisesti.
- Pidä reppu ja muut tavarat niille osoitetussa paikassa siten, etteivät ne aiheuta vaaraa.
- Ajoneuvon saa ottaa tavanomaiset koulupäivän tarvittavat tavarat. Poikkeuksellisen suurista tavaroista tulee sopia etukäteen.
- Kuljetuksesta ei saa jäädä pois ilmoittamatta.
- Koulukuljetukseen ei saa ottaa mukaan kavereita tai muita henkilöitä, joille paikkaa ei ole osoitettu.
- Kuljettajan kanssa ei sovita itsenäisesti pysyvistä noutopaikan, aikataulun tai määränpään muutoksista.
- Ilmoita huoltajalle, koululle tai kuljettajalle, jos kuljetuksessa tapahtuu jotakin turvallisuuteen vaikuttavaa.

### Ohjeet huoltajalle

- Huoltajan tulee varmistaa, että oppilas tietää oman noutopaikkansa ja on siellä ajoissa valmiina.
- Huoltaja vastaa oppilaan turvallisesta kulkemisesta noutopaikalle ja noutopaikalta kotiin, ellei oppilaan kuljetuspäätöksessä tai erillisessä järjestelyssä ole muuta sovittu.
- Noutopaikka voidaan määritellä niin sanotuksi virtuaalipysäkiksi. Tällöin paikalla ei välttämättä ole liikennemerkillä osoitettua pysäkkiä, vaan kyse on kuljetuksen järjestäjän määrittelemästä turvallisesta kohtaamispaikasta.
- Huoltajan tulee arvioida oppilaan iän ja toimintakyvyn perusteella, tarvitseeko oppilas saattajan noutopaikalle tai vastaanottajan paluukuljetuksesta.
- Oppilaan sairaudesta, poissaolosta tai kuljetuksen käyttämättä jättämisestä tulee ilmoittaa mahdollisimman aikaisin annettujen yhteystietojen mukaisesti. Ilmoitus tehdään sekä kuljetuksen järjestäjälle tai liikennöitsijälle että tarvittaessa koululle.
- Myös yksittäinen kuljetuksen peruuntuminen on ilmoitettava. Pelkkä ilmoitus koululle ei välttämättä välity kuljettajalle tai kyydinvälitykseen.
- Toistuvista tai etukäteen tiedossa olevista poissaoloista tulee ilmoittaa koko poissaolojakso kerralla.
- Kun oppilas palaa kuljetukseen poissaolon jälkeen, kuljetuksen jatkuminen tulee tarvittaessa varmistaa.

- Huoltaja ei voi sopia kuljettajan kanssa pysyvistä reitti-, aikataulu-, noutopaikka- tai matkustajamuutoksista. Muutokset hyväksyy koulukuljetusten järjestämisestä vastaava taho.
- Taksimainen koulukuljetus on yleensä yhdistelty kuljetus. Ajoneuvo voi kulkea useiden oppilaiden kautta, eikä oppilaalla ole oikeutta suorimpaan mahdolliseen reittiin tai henkilökohtaiseen kuljetukseen.
- Noutoajat ja ajoreitit voivat muuttua lukuvuoden aikana oppilasmäärien, koulujen työjärjestysten tai kuljetusten yhdistelyn vuoksi.
- Huoltajan tulee ilmoittaa viipymättä muuttuneista yhteystiedoista, osoitteesta tai muista kuljetuksen järjestämiseen vaikuttavista tiedoista.
- Koulukuljetusta ei saa käyttää harrastusmatkoihin, kaverille menemiseen tai muuhun kuin hyväksytyn koulumatkan tekemiseen.
- Kuljetukseen ei voida ottaa sisaruksia, kavereita tai muita ylimääräisiä matkustajia.
- Jos oppilas tarvitsee kuljetuksen muun kuin koulumatkan pituuden perusteella, asia ratkaistaan erikseen koulukuljetuspäätöksessä. Tarvittaessa hakemukseen toimitetaan lääkärin tai muun asiantuntijan lausunto.
- Erityisen tuen päätös ei sellaisenaan automaattisesti oikeuta koulukuljetukseen, vaan kuljetusoikeus arvioidaan koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti.
- Jos kuljetus on olennaisesti myöhässä tai jää kokonaan saapumatta, huoltajan tulee ottaa yhteyttä annettuun liikennöitsijän tai kyydinvälityksen numeroon. Koululle tulee ilmoittaa oppilaan mahdollisesta myöhästymisestä.
- Kuljettajaan tai kuljetukseen liittyvä palaute osoitetaan kaupungille. Palautteeseen merkitään päivämäärä, kellonaika, noutopaikka, oppilaan kuljetus tai ajoneuvo sekä mahdollisimman tarkka kuvaus tapahtuneesta.

## Turvallisuus ja käyttäytyminen

Sekä joukkoliikenteessä että taksimaisessa koulukuljetuksessa oppilaan tulee:

- noudattaa kuljettajan ohjeita
- käyttää turvavyötä, kun sellainen on käytettävissä
- käyttäytyä rauhallisesti ja asiallisesti
- antaa kuljettajalle työrauha
- kohdella muita matkustajia kunnioittavasti
- huolehtia omista tavaroistaan
- välttää kaikkea toimintaa, joka voi häiritä ajamista tai vaarantaa liikenneturvallisuuden.

Kuljetuksen aikataulussa pysyminen ei saa koskaan mennä turvallisuuden edelle. Kuljettajan on noudatettava liikennesääntöjä ja sovitettava ajonopeus olosuhteisiin, vaikka kuljetus olisi myöhässä.